

Tárgytematika

Szociális munka csoportokkal, közösségekkel

NGB_SM007_2

Tárgyfelelős neve: dr. Budai István

Félév: 2011/12/1

OKTATÁS CÉLJA

Elméleti és gyakorlati keret nyújtása a csoportos és közösségi szociális munka tanulmányozásához; vonatkozó fogalmi keretek, elméletek felvázolása, rendszerezések, folyamatok értelmezése. A csoportos és közösségi munka folytatásához szükséges szemlélet, viszonyrendszer alakítása, kompetenciák, munkamódszerek fejlesztése.

Fejlesztendő kompetenciák: tájékozottság-olvasottság, alkotó közreműködés, kommunikáció, prezentálás, elkötelezettség, empátia, tolerancia, együttműködés, elemző, tervező-szervező képesség, kreativitás, reflektivitás, segítő szándék, önálló munkavégzés, értékelés, felkészülés az önálló csoport- és közösségi munka folytatására.

TANTÁRGY TARTALMA

A szociális csoportmunka fogalmi és szemléletbeli keretei, főbb modelljei.

Esetmunka - csoportmunka - közösségi munka összefüggései

A csoportmunka kialakítása, szervezése, elindítása.

A csoportmunka folyamata, a csoport fejlődésének szakaszai a problémák kezelésének szempontjából.

A csoport működésének belső világa, dinamikája.

A csoport vezetése: felelőségek, hatalom, döntés, nehézségek.

A közösség, a közösség fejlesztés, és a közösségi munka értelmezése.

A közösségi munkás tudása és kompetenciái.

A közösségi munka értékei és irányzatai.

A közösség képessé tétele a helyi döntések befolyásolására - a helyi társadalom integrációját elősegítő beavatkozások.

A közösség vezetésének gyakorlata..

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE

Az órákon való részvétel kötelező (maximum 3 alkalommal történő hiányzás igazolható, azon túl félév végi aláírás megtagadható!), kívánatos az órákon az alkotó közreműködés

Félév közben

Csoportmunka

- Szociális csoportban alkalmazható (bemelegítő, kommunikációs, verbális, non verbális, csoportépítő, önismeret fejlesztő ventilációs stb) játék-gyakorlat hallgató általi bemutatása és megtanítása (0-10 pont)
- Tervezet készítés: a csoportmunka eszközeivel egy adott szociális problémára adandó válaszhoz a Projekt I. gyakorlat, a saját megfigyelések, tapasztalatok, az órák anyagai és a szakirodalmi források alapján (0-15 pont).

Közösségi munka

Portfólió összeállítás:

1. a feltárás készségeinek gyakorlása csoportmunkában: egy helyi közösség felmérése az előadásban megadott szempontok szerint, a megismert források igénybe vételével (0-5 pont)

2. irodalom-feldolgozás: i) a helyi közösségek strukturálódása (gazdaság, földrajzi elhelyezkedés, hálózatok, a szociális ellátások szerepe); ii) hatalmi tagozódás és értékek; iii) a közösségi munka irányzatai (0-5 pont)
3. megfigyelés: filmelemzés a közösségi munka céljai, módszerei (0-5 pont)
4. anyaggyűjtés: csoportmunkában a helyi közösség intézményeinek hatása a közösségre (0-5 pont)
5. prezentáció kidolgozása és bemutatása (0-5 pont)

Félév végén vizsga

- A csoportmunkára vonatkozó, beadott tervezet bemutatása és megvédése (0-25 pont)
  - Közösségi munka egy-egy témakörében kérdés megválaszolása (0-25 pont).
-

KÖTELEZŐ IRODALOM

Csoportmunka

- Hegyesi-Kozma-Szilvási-Talyigás (szerk.) (1997 és későbbi megjelenések): *A szociális munka elmélet és gyakorlata* 4. kötet, Bárczi Gusztáv Gyógypedagógia Tanárképző Főiskola, Budapest, 9-16, 35-53, 86-334.
- Németh László (2002 és későbbi megjelenések): Szociális munka csoportokkal. In: Kozma Judit (szerk.): *Kézikönyv szociális munkásoknak*. Szociális Szakmai Szövetség, Budapest, 186-229.
- Pataki Éva (2010): *Szociális munka csoportokkal*. Szociotéka, Debrecen.
- Rudas János (1990 és későbbi megjelenések): *Delfi örökössei*. Gondolat, Budapest, 3., 5. fejezetek
- <http://moodle.sze.hu/>

Közösségi munka

- Budai István - Nárai Márta (szerk.) (2011): *Közösségi munka - társadalmi bevonás - integráció*. Szöveggyűjtemény, Széchenyi István Egyetem, Győr.
- Kozma Judit - Csoba Judit - Czibere Ibolya (2004): *Helyi társadalmak, kirekesztettség és szociális ellátások*. Debrecen, Debreceni Egyetemi Kiadó.
- Gosztonyi Géza (1998): *Közösségi szociális munka*. In: Kozma Judit (szerk.): *Kézikönyv szociális munkásoknak*. Budapest, Szociális Szakmai Szövetség, 234-288.
- Vercseg Ilona (2011): *Közösség és részvétel. A közösség fejlesztés és a közösségi munka gyakorlatának elmélete*. Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület - ELTE, Budapest.
- C. Zastrow (1994): *A szociális munka közösségi gyakorlata*. In: Gosztonyi Géza (szerk.): *Közösségi szociális munka. A szociális munka elmélete és gyakorlata* 3. kötet. Semmelweis Kiadó, Budapest, 219-257.